

Ministerrådsforslag om nyt samarbejdsprogram for Nordisk Ministerråd for regional udvikling og planlægning

1. Sammenfatning

Over hele Norden findes der stærke byer, innovative regioner og ressourcerige rurale områder. Det nordiske samarbejde om regionaludvikling og planlægning sker på tværs af grænser og sektorer om prioriterede temaer, som kan styrke udviklingen i vore byer, regioner og rurale områder. Samarbejdet om regionaludvikling og fysisk planlægning bidrager blandt andet gennem videnopbygning og erfaringsudveksling til, at Norden skal blive verdens mest bæredygtige og integrerede region.

Samarbejdsprogrammet skal bidrage til at gennemføre regionalektorens bidrag til handlingsplan 2021-24 for at nå Vores Vision 2030 om et grønt, konkurrencedygtigt og socialt bæredygtigt Norden.

Nordisk Ministerråd for Regionalpolitik (MR-R) vedlægger hermed "Nordisk samarbejdsprogram for regionaludvikling og planlægning – for et grønt, konkurrencedygtigt og socialt bæredygtigt Norden", som varer fra 2021 til 2024.

MR-R vil fremlægge en redegørelse for Nordisk Råd session 2020 om opfølgning af samarbejdsprogrammet.

2. Baggrund

Regionalektorens samarbejdsprogram for regional udvikling og planlægning 2021-24 er udviklet på baggrund af regionalektorens indspil til handlingsplan 2021-24 for at nå Vores Vision 2030.

Udgangspunktet for samarbejdsprogrammet er, at forskellige dele af Norden har særegne fortrin og forskellige forudsætninger for udvikling og omstilling. Samarbejdsprogrammet lægger vægt på grøn og inkluderende byudvikling, grøn og inkluderende rural udvikling samt grønne, innovative og resiliente regioner.

Samarbejdsprogrammet sikrer kontinuitet fra regionalektorens tidligere arbejde, hvor MR-R senest har gennemført et omfattende strategisk udviklingsarbejde som led i gennemførelse af sektorens nuværende samarbejdsprogram 2017-20.

MR-R har undervejs i processen indhentet synspunkter fra Nordisk Råd og relevante sektorer i Nordisk Ministerråd, som er reflekteret i samarbejdsprogrammet.

3. Forslag

Regionalsektoren har et geografisk udgangspunkt og samarbejder om problemstillinger, der er knyttet til regioner og lokalsamfund med forskellige udgangspunkter.

Formålet med samarbejdsprogrammet er læring og vidensopbygning for national, regional og lokal politikudvikling inden for regional udvikling og fysisk planlægning. Det lægges særlig vægt på fælles samfunds- og politikudfordringer på tværs af Norden samt regionalsektorens tværsektorielle karakter.

Samarbejdsprogrammet fokuserer særligt på:

- *Grøn og inkluderende byudvikling*
Arbejdet skal bidrage med viden om, hvordan byerne i urbane og rurale områder i Norden - med vægt på kommunal og regional planlægning - kan planlægges og udvikles, så de bliver både klima- og miljøvenlige samt socialt bæredygtige. Et vigtigt spørgsmål er, hvordan den kompakte by kan blive en ramme om det gode liv for alle, som bor og arbejder samt besøger regionen.
- *Grøn og inkluderende rural udvikling*
Arbejdet skal bidrage med viden om, hvordan lokale og regionale myndigheder kan skabe stærke, integrerede lokalsamfund i rurale dele af Norden. Et vigtigt spørgsmål er, hvordan eksempelvis lokalt handlingsrum kan stimulere til en mere bæredygtig udnyttelse af naturressourcer samt natur- og kulturbaseret turisme samtidig med, at værdiskabelsen tilfalder lokalsamfundene.
- *Grønne, innovative og resiliente regioner*
Arbejdet skal bidrage med viden om, hvordan nordiske klynger og samarbejdet mellem innovationsmiljøer kan bidrage til regional konkurrencekraft i byer såvel som i spredt befolkede områder. Et vigtigt tema er mobilisering og kvalificering af grupper, som står uden for arbejdsmarkedet, særligt i områder med mangel på relevant arbejdskraft. Covid-19-pandemien har aktualiseret spørgsmålet om, hvordan nordiske regioner kan omstille sig og stå bedre rustet for å møde fremtidige sjok.

Samarbejdet skal give nordisk merværdi og tilstræbe bæredygtige løsninger, som også kan inspirere og komme til nytte udenfor Norden. Samarbejdet skal desuden i større grad end hidtil være praktisk rettet mod politikformulering, for eksempel i form af udvikling af ny viden om centrale samfundsudfordringer og løsninger. Endelig skal der lægges mere vægt på at skabe resultater til brug for EK-R samt til nytte for kommuner, regioner og civilsamfundet.

4. Barn & unge, ligestilling og bæredygtig udvikling

I samarbejdsprogrammet lægges vægt på, at børn og unge får mulighed for at påvirke udvikling, ligesom der bør lægges vægt på børns og unges interesser for at sikre en bæredygtig udvikling i Norden.

Samarbejdsprogrammet lægger også vægt på, at ligestillingsperspektivet integreres, så samtlige grupper får de samme muligheden gennem regional udvikling og planlægning. Der skal tilsvarende lægges vægt på hensynet til urfolk og andre nationale minoriteter, hvor det er relevant.

Samarbejdsprogrammet støtter op om FN's verdensmål for bæredygtig udvikling og skal bidrage til at opfylde relevante målsætninger for en bæredygtig regional udvikling og planlægning i Agenda 2030.

5. Samarbejdet/organisering

Det nordiske regionalpolitiske samarbejde består af MR-R, embedsmandskomiteen for regionalpolitik og planlægning (EK-R), tre temagrupper, Nordregio, NORA, det grenseregionale samarbejde i grænsekomiteerne samt Vestnordenfonden og Nordisk Ministerråds sekretariat.

Sammen med regionalsektorens indspil til handlingsplan 2021-24 for at nå Vores Vision 2030 og kontrakter med samarbejdspartnerne for samme periode skal samarbejdsprogrammet give retning for regionalsektorens indsats for 2021-24.

Samarbejdsprogrammet organiseres i hovedtræk i tre temagrupper i overensstemmelse med de tre fokusområder nævnt i afsnit 3. I temagrupperne deltager repræsentanter fra de nordiske lande, Færøerne, Grønland og Åland samt udvalgte regioner, grænsekomiteer og NORA.

Samarbejdsprogrammet skal desuden give retning for grænsekomiteernes og NORA's samarbejde med regionalsektoren, herunder NORA's opfølgning på den nordatlantiske udviklingsstrategi, NAUST.

6. Budget

MR-R disponerer over sin egen budgetramme på Nordisk Ministerråds budget.

I 2021-24 disponerer MR-R over 32.449 MDKK i 2021, 32.999 MDKK i 2022, 33.499 MDKK i 2023 og 33.999 MDKK i 2024.

Forslaget indebærer ikke større ændringer i fordelingen af midler inden for regionalsektoren.